ΣΠΟΥΔΗ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

e-spoudi

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΤΜΗΜΑΤΑ : Γ΄ ΛΥΚΕΙΟΥ ΕΠΑΛ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 9/3/2024

Α. Μη Λογοτεχνικό κείμενο

Το κείμενο (διασκευή) εκφωνήθηκε από τον καθηγητή Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο του Σανκτ Γκάλεν στην Ελβετία Θεοφάνη Τάση στους αποφοίτους της Ερασμείου Ελληνογερμανικής Σχολής στις 19.7.2020.

Σας ευχαριστώ που με προσκαλέσατε και χαίρομαι που βρίσκομαι εδώ σ' αυτήν τη μοναδική στιγμή του βίου σας. Αποφοιτήσατε από το Λύκειο σε μια από τις δυσκολότερες περιόδους των τελευταίων δεκαετιών. Ανεξάρτητα από το πώς θα εξελιχθεί η πανδημία έχετε ήδη μάθει να μη θεωρείτε πολλά πράγματα αυτονόητα. […] Σ' αυτόν τον αλλαγμένο κόσμο με τους νέους κανόνες ανοίγονται σε εσάς αδιανόητες μέχρι σήμερα δυνατότητες και προσφέρονται πρωτόγνωρες ευκαιρίες. Αυτός ο νέος κόσμος θα διαμορφωθεί από τη γενιά σας. Γι' αυτό, όπως σας συγχαίρω για την αποφοίτησή σας, ελπίζω κάποτε να σας συγχαρώ για την πορεία και τη συνεισφορά σας σ' αυτόν.

Πιθανώς να προσκαλέσατε έναν φιλόσοφο για να σας μιλήσει ευελπιστώντας σε σοφές συμβουλές, αλλά αν οι φιλόσοφοι είχαμε τις οριστικές απαντήσεις στο πώς να ζει κανείς θα τις είχαμε εφαρμόσει οι ίδιοι. Εντούτοις, θα σας δώσω όχι δυο τρεις, αλλά δεκατρείς συμβουλές.

1. Κάντε φίλους. Ορισμένες από τις σημαντικότερες φιλίες θα είναι αυτές των φοιτητικών χρόνων. Στο μέλλον αυτοί οι φίλοι θα είναι δίπλα σας για ν' αναπολείτε με νοσταλγία, αλλά και για να σας συμπαραστέκονται.

2. Ερωτευτείτε. Έχετε ερωτευτεί μέχρι τώρα όμως οι μεγαλύτεροι και σφοδρότεροι έρωτες βρίσκονται μπροστά σας. Μερικοί θα μείνουν ανεκπλήρωτοι, άλλοι θα εκπληρωθούν και θα ξεθωριάσουν ή θα ευδοκιμήσουν.

3. Κάντε αυτό που αγαπάτε ή αγαπήστε αυτό που κάνετε. Μερικοί θα σταδιοδρομήσετε ευκολότερα, άλλοι θα εξαντληθείτε στη βιοπάλη, ορισμένοι θα εκπληρώσετε τα όνειρά σας και κάποιοι θα γίνετε ρεαλιστές ίσως και κομφορμιστές. Ωστόσο εύχομαι σε όλους, όσο δύσκολο και αν μοιάζει, να μην εργάζεστε με πρωταρχικό στόχο τα χρήματα, την εξουσία ή την κοινωνική αναγνώριση, αλλά αποζητώντας νόημα.

ΣΠΟΥΔΗ

4. Μεγαλώσατε σ' έναν κόσμο με έξυπνα κινητά, όπου αν είχατε μια απορία την «γκουγκλάρατε», ένα ρήμα που δεν υπήρχε όταν ήμουν μαθητής. Όταν θέλατε να προσανατολιστείτε κάπου δεν ανοίγατε έναν χάρτη, για ν' ακούσετε μουσική δεν αγοράζατε δίσκους στο δισκοπωλείο, για να στείλετε ένα γράμμα δεν πηγαίνατε στο ταχυδρομείο. Ως ψηφιακοί ιθαγενείς τείνετε να βιώνετε τις εμπειρίες μέσω τις ψηφιακής εικόνας και λιγότερο δια ζώσης στο εδώ και τώρα. Φροντίζοντας επιμελώς την ψηφιακή εικόνα εαυτού, συχνά παραμελείτε τον ενσώματο εαυτό. Γι' αυτό απολαύστε το σώμα σας. Ποτέ δεν θα είναι ξανά τόσο υπέροχο. Πιστέψτε με.

5. Να πίνετε πολύ νερό και να λέτε ευχαριστώ.

6. Αγαπάτε τις πατρίδες σας, την Ελλάδα, την Ευρώπη, τον πλανήτη. Για να μάθετε ποιοι είστε πρέπει να σκαλίσετε τις ρίζες σας. Αφουγκραστείτε λοιπόν πώς συνομιλούν εντός σας οι πρόγονοι και οι επερχόμενοι. Βελτιώνοντας τα ελληνικά, τους καταλαβαίνετε καλύτερα και γίνεστε περισσότερο ελεύθεροι. Γι' αυτό επιμεληθείτε τα ελληνικά σας.

7. Γίνετε αιμοδότες και μην κάνετε πολλά τατουάζ – για τα περισσότερα θα μετανιώσετε στα σαράντα ή και νωρίτερα. Το ίδιο ισχύει για τις αναρτήσεις στο Instagram.

8. Να συμπάσχετε. Είμαστε εύθραυστοι και παροδικοί, φερθείτε λοιπόν με συμπόνοια σε όλα τα ζωντανά όντα.

9. Ποδηλατήστε. Το ποδήλατο είναι αθόρυβο, άοσμο και προσφέρει μια εμπειρία ξενοιασιάς και ελευθερίας. Ακόμα, είναι ένας τρόπος να προστατεύετε το φυσικό περιβάλλον, το οποίο συνιστά ένα από τα σημαντικότερα καθήκοντα της γενιάς σας. Εύχομαι εσείς να πετύχετε εκεί όπου εμείς αποτύχαμε, καθώς πλέον το μέλλον του πλανήτη βρίσκεται στα χέρια σας.

10. Επιμεληθείτε τον εαυτό σας. Για να τον επιμεληθείτε θα πρέπει να τον γνωρίσετε.

11. Να κοιμάστε νωρίς ή να ξενυχτάτε μέχρι πρωίας.

12. Να είστε αυθεντικοί και να πράττετε με τον δικό σας τρόπο αυτό που πιστεύετε ότι είναι το σωστό και όχι το εύκολο ή αυτό που περιμένουν από εσάς. Η δημοκρατία στην οποία γεννηθήκατε και μεγαλώσατε δεν είναι άτρωτη ούτε αιώνια.

13. Μην συγκρίνεστε με άλλους και μη ζηλεύετε. Μάθετε να βιώνετε τη ζωή σας αγωνιζόμενοι, αλλά επίσης γιορτάζοντάς τη με ανεμελιά και στοχασμό.

Καλή τύχη και ευχάριστες περιπέτειες!

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΣΠΟΥΔΗ

Α1. α) Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες σύμφωνα με το νόημα του κειμένου. (μον. 10)

1. Μετά τις αλλαγές που έφερε η πανδημία οι επιλογές των νέων είναι περιορισμένες.
2. Οι νέοι συχνά φροντίζουν περισσότερο για το σώμα τους παρά για την πνευματική τους καλλιέργεια.
3. Η αυτογνωσία συνδέεται με τη γλωσσική καλλιέργεια.
4. Κάποιοι νέοι θα κυνηγήσουν το όνειρό τους, ενώ άλλοι θα συμβιβαστούν.
5. Η προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα για τη νέα γενιά.

β) Σε ορισμένα σημεία του κειμένου ο ομιλητής καταφεύγει στην επίκληση στο συναίσθημα για να πείσει τους ακροατές του. Να αναγνωρίσετε δύο διαφορετικά μέσα πειθούς με τα οποία πετυχαίνει το σκοπό του δίνοντας από ένα παράδειγμα για το καθένα. (μον. 5)

Μονάδες 15

Α2. **α)** Να εντοπίσετε τρία στοιχεία του κειμένου (ρηματικά πρόσωπα, εγκλίσεις, σημεία στίξης, λέξεις/φράσεις) που καθιστούν το ύφος προτρεπτικό/συμβουλευτικό. (μον. 6)

β) αδιανόητες, συνεισφορά, σφοδρότεροι: Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμία από τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου. (μον. 9)

Μονάδες 15

Α3. Αφού διαβάσατε το κείμενο, αποφασίζετε να συντάξετε μια επιστολή στον συντάκτη του, στην οποία θα αναφέρετε τους στόχους που θεωρείτε πως πρέπει να θέσει η γενιά σας για να βελτιώσει τον κόσμο και τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να πραγματοποιηθούν οι στόχοι αυτοί. (200-250 λέξεις)

Μονάδες 20

Β. Λογοτεχνικό κείμενο

Ο χορτάτος

Κανενός δε σκίζεται η καρδιά
Μόνο η δικιά μου
κλαίει τα παιδιά που βρήκαν μνήμα της αρμύρας
και της άμμου

ΣΠΟΥΔΗ

Κανενός δεν τραγουδάει η φωνή
Μόνο η φωνή μου
γίνεται ο άστεγος κι η πόλη σε μια χώρα
της ερήμου

Κανενός δε σκίζεται η καρδιά
μόνο η δικιά μου
βλέπει το δίκιο του ληστή και του φυγά
Μόνο η καρδιά μου

[…]

Κι όταν χορτάτος κουκουλώνομαι ζεστά
μες στη χλιδή μου
κανενός δε σκίζεται η καρδιά
ούτε η δική μου

Στίχοι: Αλκίνοος Ιωαννίδης, από το άλμπουμ «Μικρή βαλίτσα», 2014

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Β1. Να περιγράψετε τις σκέψεις και τα συναισθήματα του ποιητικού υποκειμένου στις τρεις πρώτες στροφές του ποιήματος.

Μονάδες 15

Β2. **α)** Να χαρακτηρίσετε το ύφος στην τελευταία στροφή του ποιήματος και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (μον. 6)

β) Να εντοπίσετε μια μεταφορά, μια προσωποποίηση και μια επανάληψη στο ποίημα. (μον. 9)

Μονάδες 15

Β3. Ποια στάση υιοθετεί το ποιητικό υποκείμενο απέναντι στα αρνητικά φαινόμενα που παρατηρεί; Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη στάση του; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 20

ΣΠΟΥΔΗ